

R O M Ȃ N I A
CURTEA DE APEL IAȘI

Iași, Str. Elena Doamna, nr. 1A, cod poștal 700398
telefon 0232-217808, fax 0232-255907, 0232-217808
e-mail ca-iasi@just.ro, operator de date cu caracter personal nr. 3067

Secția civilă

Nr. 6646/A/ 14 decembrie 2016

MINUTA

***întâlnirii trimestriale a judecătorilor de la Curtea de apel Iași și instanțele arondate,
privind problemele de practică judiciară neunitară în materie de civilă,
în trimestrele III-IV/2016***

- Vineri, 9 decembrie 2016, ora 12⁰⁰ -

Cuprins

- 1. Modalitatea de soluționare a cererilor privind ajutorul public judiciar în cazul unei coparticipări facultative sau obligatorii, atunci când prin rezoluție s-a fixat o taxă de timbru ce urmează a fi achitată în solidar de către coparticipanți, iar numai unul (sau numai unii dintre aceștia) formulează cererea de acordare a beneficiului ajutorului public (deoarece numai această persoană/aceste persoane se încadrează în dispozițiile legale) 2**
- 2. Interpretarea art. 1831 C.civ. „chiriașul este obligat la plata chiriei prevăzute în contract până la data eliberării efective a locuinței, precum și la repararea prejudiciilor de orice natură cauzate locatorului până la acea dată” 4**
- 3. Caracterul nulității: absolută sau relativă, extrinsecă sau intrinsecă a viciului/procedurii de comunicare a actelor de executare în cadrul procedurii executării silite, constând în neregularități referitoare la respectarea termenului de depunere a comunicării și actelor la sediul primăriei/instanței (e.g. depășirea termenului de 24 de ore pentru predarea acestora , instituit de art. 163 alin. 9 NCPC raportat la art. 673 NCPC, chiar dacă persoana căreia îi era adresată comunicarea nu s-a prezentat pentru ridicare) 7**
- 4. Interpretarea art. 2537 - 2539 NCC în ceea ce privește efectele întreruperii termenului de introducere a acțiunii (plângeri contravenționale, contestații la executare, plângeri împotriva încheierilor de carte funciară)..... 10**
- 5. Taxa judiciară de timbru aplicabilă cererilor formulate de persoana îndreptățită, în contradictoriu cu autoritățile de aplicare a Legii nr. 18/1991, având ca obiect daune materiale sau penalități 15**

1. Modalitatea de soluționare a cererilor privind ajutorul public judiciar în cazul unei coparticipări facultative sau obligatorii, atunci când prin rezoluție s-a fixat o taxă de timbru ce urmează a fi achitată în solidar de către coparticipanți, iar numai unul (sau numai unii dintre aceștia) formulează cererea de acordare a beneficiului ajutorului public (deoarece numai această persoană/aceste persoane se încadrează în dispozițiile legale)

Materia:	Civil
Subcategoria:	Drept procesual civil
Obiectul din ECRIS:	
Actul normativ incident:	OUG nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă
Prezentarea problemei juridice, cu arătarea situației de fapt:	<p>La nivelul Judecătoriei Iași au fost conturate două opinii sub acest aspect:</p> <p>Într-o primă opinie, magistrații Secției civile au susținut că un atare demers, de acordare a ajutorului public, raportat exclusiv la unul dintre participanți, trebuie considerat admisibil și soluționat pe fond, prin verificarea condițiilor statuate de OUG nr. 51/2008. Trebuie menționat că această opinie este majoritară.</p> <p>În continuare, în cadrul acestei opinii însă, părerile sunt împărțite în privința efectelor pe care ar trebui să le producă admiterea unei cereri de ajutor public judiciar (soluție rămasă definitivă), în cazul în care doar unul dintre participanții ce datorează taxa în solidar a fost scutit sau i s-a eșalonat plata taxei de timbru.</p> <p>Pentru situația eșalonării există o opinie majoritară în sensul în care o atare eșalonare trebuie să profite tuturor participanților, urmând ca persoana care a realizat cererea să fie dată în debit și să aibă posibilitatea de a se regresa împotriva celorlalți coparticipanți.</p> <p>Cu toate acestea, pentru situația în care un singur participant a fost scutit de la plata taxei de timbru (în tot sau în parte), în considerarea situației personale, opiniile au fost neunitare sub aspectul „extinderii efectelor, nediferențiat, asupra celorlalți debitori ai obligației de achitare a taxei de timbru”.</p> <p><i>Astfel, într-o opinie exprimată (e.g. dosar 58/245/2016), cererea de acordare a ajutorului public judiciar nu ar produce efecte împotriva celorlalți participanți, care sunt ținuți de achitarea taxei de timbru. Un atare raționament ar conduce la concluzia posibilității anulării acțiunii</i></p>

	<p>ca netimbrate și anihilării efectelor încheierii de admitere a cererii de acordare a ajutorului public judiciar pentru cazurile de coparticipare procesuală obligatorie și ar permite disjungerea cererii participantului care a beneficiat de ajutor publice și soluționarea acesteia în continuare, în cazul coparticipării procesuale facultative sau pronunțarea instanței asupra excepției nelegalei timbrării în cadrul aceluiasi dosar, pentru coparticipantul (în cazul coparticipării facultative) care nu a achitat taxa de timbru (dosar nr. 58/245/2016).</p> <p>a) Într-o a doua opinie, s-a considerat că efectele trebuie extinse automat și asupra celui de-al doilea participant, chiar dacă nu a formulat cerere de acordare ajutor public.</p> <p>Într-o a doua opinie ce a fost exprimată inițial (la nivelul anului 2014), colegii magistrați au apreciat că ajutorul public este admisibil, dar au respins cererile pe fond, în considerarea caracterului solidar al obligației instituite (e.g. dosar nr. 1390/245/2014 TTJ și nr. 36475/245/2014 - onorariu expert). Trebuie precizat că în cele două acțiuni individualizate, taxele au fost însă achitate de cel de-al doilea participant, astfel încât cererile au fost soluționate pe fond.</p> <p>1 bis - ca o subdiviziune a acestei probleme o altă situație care a generat practică neunitară a fost cea legată de acordarea ajutorului public în cazul taxei de timbru datorate la cererile de repunere pe rol a cauzei. Deși opinia majoritară exprimată și materializată prin soluțiile din practică a fost cea referitoare la posibilitatea acordării ajutorului public și pentru aceste situații, o opinie contrară exprimată (pentru care însă nu s-a reușit identificarea Încheierii de respingere a ajutorului public pe această situație) a fost cea potrivit căreia partea căreia cererea i-a fost suspendată din culpa sa este în culpă procesuală și nu poate beneficia de ajutor public judiciar în conformitate cu art. 16 din OUG nr. 51/2008, trebuind să suporte consecințele unei atare atitudini procesuale.</p>
Legislație incidentă:	
Doctrină:	
Decizii ale Curții Constituționale, CEDO, CJUE:	
Practica ÎCCJ și	

a altor instanțe:	

ABSTRACT (opinia unanimă a judecătorilor participanți):

Toți reclamânții trebuie să întrunească condițiile de acordare a ajutorului public judiciar și, desigur, să investească instanța cu o asemenea cerere, pentru a conduce la soluția exonerării lor de executarea obligației solidare de achitare a taxelor judiciare de timbru.

Opinia unanimă a judecătorilor prezenți la întâlnirea trimestrială este în același sens cu opinia Institutului Național al Magistraturii și a președinților secțiilor civile exprimată la Întâlnirea președinților secțiilor civile ale ÎCCJ și curților de apel, de la Cluj, 13 – 14 octombrie 2016.

ARGUMENTE:

Potrivit art. 35 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013, în cazul cererilor sau al acțiunilor introduse în comun de mai multe persoane, dacă obiectul procesului este un drept ori o obligație comună sau dacă drepturile ori obligațiile lor au aceeași cauză sau dacă între ele există o strânsă legătură, taxa judiciară de timbru se datorează în solidar.

Caracterul strict personal al dreptului de ajutor public judiciar este relevant și în ipoteza coparticipării procesuale, iar numai unul dintre reclamânți este îndreptățit la acordarea ajutorului public judiciar sub forma scutirii de plata taxei judiciare de timbru.

Într-o asemenea ipoteză, efectul admiterii cererii de ajutor public judiciar sub forma scutirii de plata taxei judiciare de timbru în persoana unuia dintre reclamânți nu se produce și asupra celorlalți coparticipanți, ci, dimpotrivă, acestora le va reveni obligația achitării integrale a taxei judiciare de timbru datorate.

2. Interpretarea art. 1831 C.civ. „chiriașul este obligat la plata chiriei prevăzute în contract până la data eliberării efective a locuinței, precum și la repararea prejudiciilor de orice natură cauzate locatorului până la acea dată”

Materia:	Civil
Subcategoria:	<i>Drept civil</i>
Obiectul din ECRIS:	
Actul normativ incident:	art. 1831 C.civ.
Prezentarea problemei juridice, cu arătarea situației de fapt:	a) În cadrul unei prime interpretări, capătul de cerere formulat, odată cu cererea principală prin care reclamantul solicită instanței

	<p>rezilierea contractului, evacuarea chiriaşului şi plata chiriei restante, precum şi a penalităţilor, constând în plata chiriei pentru momentul cuprins între data dispunerii evacuării şi cel al evacuării propriu-zise trebuie respins ca prematur formulat, fiind vorba de un prejudiciu ce nu s-a născut încă.</p> <p>b) Într-o a doua opinie, se porneşte de la premisa că textul de lege în analiză constituie o evaluare legală a prejudiciului ocazionat locatorului, prin „prelungirea” duratei de ocupare a apartamentului, după data admiterii cererii de evacuare, scopul unei atare evaluări legale fiind acela de a facilita deopotrivă dovedirea prejudiciului ocazionat prin întârzierea executării dispozitivului, cât şi o modalitate de definire a unui prejudiciu determinabil, cu ajutorul a două coordonate - timp şi quantumul chiriei la momentul rezilierii contractului. Astfel, în cadrul acestei opinii, unii judecători apreciază că o solicitare de acordare a chiriei pentru perioada cuprinsă între momentul dispunerii evacuării şi cel al evacuării propriu-zise, formulată cu titlul de capăt de cerere accesoriu, alăturat cererii principale de reziliere şi evacuare nu poate fi respins pe motiv că cererea este prematur formulată, existând toate premisele determinării unui prejudiciu a cărui producere este iminentă (în acest sens exemplificăm dosarul nr. 24393/245/2015, hotărârea nefiind apelată). S-a ridicat şi probleme supravieţuirii unor efecte ale contractului, ulterior desfiinţării acestuia, în contextul existenţei unei reglementări legale exprese.</p>
Legislaţie incidentă:	
Doctrină:	
Decizii ale Curţii Constituţionale, CEDO, CJUE:	
Practica ÎCCJ şi a altor instanţe:	

ABSTRACT (opinia unanimă a judecătorilor participanţi):

Dreptul de a pretinde chiria până la încetarea închirierii prin hotărârea definitivă de reziliere poate fi formulat de către locator în temeiul art. 34 C.proc.civ., fiind vorba de o

obligatie periodică a chiriaşului. Cât priveşte dreptul locatorului de a fi despăgubit pentru lipsa de folosinţă, el are ca finalitate repararea unui prejudiciu cert (din moment ce el este unul viitor şi sigur), apt de a fi reparat prin chiar hotărârea prin care instanţa se pronunţă asupra şi asupra rezilierii. De altfel, art. 1831 alin. (2) C.civ. poate fi privit el însuşi ca un temei suficient pentru posibilitatea recunoscută locatorului de a pretinde odată cu evacuarea şi suma prevăzută de acest text legal.

Opinia unanimă a judecătorilor prezenţi la întâlnirea trimestrială este în acelaşi sens cu opinia Institutului Naţional al Magistraturii şi a preşedinţilor secţiilor civile exprimată la Întâlnirea preşedinţilor secţiilor civile ale ÎCCJ şi curţilor de apel, de la Cluj, 13 – 14 octombrie 2016.

ARGUMENTE:

Problema a fost discutată şi în cadrul întâlnirii reprezentanţilor Consiliului Superior al Magistraturii cu preşedinţii secţiilor civile ale Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie şi curţilor de apel, ce a avut loc la Bacău, în perioada 23-24 iunie 2016.

Raţiunea textului supus analizei este de a oferi locatorului un criteriu suplu şi eficient pentru evaluarea lipsei de folosinţă atunci când, deşi a obţinut evacuarea chiriaşului, acesta continuă să rămână în stăpânirea bunului închiriat.

Cererea de acordare a chiriei poate fi formulată de către locator odată cu solicitarea de reziliere a locaţiunii şi de evacuare a chiriaşului (ipoteză care, de altfel, a declanşat problema de practică neunitară), fără ca demersul acestuia întemeiat pe dispoziţiile art. 1831 alin. (2) C.civ. să poată fi considerat prematur.

Soluţia avansată are ca punct de plecare natura juridică a sumei datorate în temeiul art. 1831 alin. (2) C.civ.

Până la rămânerea definitivă a soluţiei de reziliere, din moment ce contractul de închiriere este încă în fiinţă, ea reprezintă chiria datorată de către chiriaş locatorului.

Pentru perioada ce urmează momentului rămânerii definitive a soluţiei de reziliere a locaţiunii, suma la care face referire art. 1831 alin. (2) C.civ. constituie criteriul de evaluare a prejudiciului înregistrat de către locator ca urmare a faptei ilicite a chiriaşului de a rămâne în folosinţa bunului şi după încetarea închirierii.

Este însă de subliniat că trimiterea pe care textul legal o face la chirie are doar rolul de a stabili nivelul primar de despăgubire la care este îndreptăţit locatorul, din moment ce el are dreptul la repararea în integralitate a prejudiciu cauzat prin fapta ilicită a chiriaşului de a folosi bunul, sub rezerva, desigur, de a dovedi o astfel de pagubă. Referitor la despăgubirea datorată de către chiriaş pentru ocuparea abuzivă a bunului asupra căruia a

purtat închirierea, ea nu poate avea alt temei decât angajarea răspunderii civile delictuale a acestuia.

Fie că are un izvor contractual (pentru perioada cuprinsă până la rămânerea definitivă a rezilierii) sau unul delictual (pentru perioada de după rămânerea definitivă a rezilierii), dreptul locatorului de a pretinde suma indicată în cuprinsul art. 1831 alin. (2) C.civ. poate fi valorificat prin chiar cererea prin care se tinde și la rezilierea locațiunii și evacuarea chiriașului.

3. Caracterul nulității: absolută sau relativă, extrinsecă sau intrinsecă a viciului/procedurii de comunicare a actelor de executare în cadrul procedurii executării silite, constând în neregularități referitoare la respectarea termenului de depunere a comunicării și actelor la sediul primăriei/instanței (e.g. depășirea termenului de 24 de ore pentru predarea acestora, instituit de art. 163 alin. 9 NCPC raportat la art. 673 NCPC, chiar dacă persoana căreia îi era adresată comunicarea nu s-a prezentat pentru ridicare)

Materia:	Civil
Subcategoria:	Drept procesual civil
Obiectul din ECRIS:	Executare silită
Actul normativ incident:	<i>163 alin. 9 NCPC raportat la art. 673 NCPC</i>
Prezentarea problemei juridice, cu arătarea situației de fapt:	<p>a) Într-o cauză pendinte, aflată pe rolul Judecătorei Iași, având ca obiect contestație la executare, s-a ridicat problema modului în care instanța poate analiza, <u>din oficiu</u>, legalitatea procedurii de comunicare a actelor incipiente de executare, în contextul în care contestatorul a invocat alte vicii privind comunicarea somației și a titlului executoriu (înscriindu-se în fals cu privire la mențiunile agentului), iar intimatul a invocat excepția tardivității. Trebuie menționat că suntem în prezența unei executări în care comunicarea somației și titlului sunt obligatorii.</p> <p>Se ridică astfel întrebarea dacă instanța este obligată, în contextul analizei excepției tardivității, să verifice integral modul de comunicare (în cadrul executării silite) a actelor ce se impun a fi comunicate debitorului (art. 667 NCPC statuând: „comunicarea titlului executoriu și a somației, cu excepția cazurilor în care legea prevede că executarea se face fără somație ori fără comunicarea titlului executoriu, este prevăzută sub sancțiunea nulității executării”), din oficiu sau este ținută exclusiv de neregularitățile invocate de acesta din urmă. Dacă în cazul procedurii de citare, în acord cu dispozițiile</p>

	imperative ale art. 153 alin. 2 NCPC instanța este obligată să verifice regularitatea procedurii de citare, în cazul comunicărilor efectuate în cadrul executării silite trebuie considerat că posibilele nereguli trebuie invocate exclusiv de partea interesată - ca motive de contestație sau pot fi evaluate de instanța de executare în cadrul contestației promovate, chiar dacă partea nu le-a invocat (justific eventual de aprecierea caracterului legal a actului de executare)?
Legislație incidentă:	
Doctrină:	
Decizii ale Curții Constituționale, CEDO, CJUE:	
Practica ÎCCJ și a altor instanțe:	

ABSTRACT (opinia unanimă a judecătorilor participanți):

Caracterul relativ și necondiționat al nulității actului de executare nu se opune însă verificării din oficiu de către instanța de executare a valabilității procedurii de comunicare în contextul statuării asupra excepției tardivității contestației la executare, invocate de către intimat sau chiar de către instanță din oficiu. Soluția este impusă de caracterul de ordine publică a decăderii, ce sancționează termenul imperativ de formulare a contestației la executare, dar și de aplicarea prin analogie în privința comunicării actelor de procedură a dispoziției cuprinse în art. 160 alin. (3) C.proc.civ., ce autorizează instanța să invoce din oficiu neregularitățile privind citarea.

Opinia unanimă a judecătorilor prezenți la întâlnirea trimestrială este în același sens cu opinia împărtășită și de Institutul Național al magistraturii și acceptat în unanimitate de cei prezenți la Întâlnirea președinților secțiilor civile ale ÎCCJ și curților de apel, de la Cluj, 13 – 14 octombrie 2016.

ARGUMENTE:

Nulitatea actului de executare supus comunicării, sancțiune care intervine în cazul în care este viciată procedura lui de comunicare, este una relativă și necondiționată.

Materia executării silite nu are o reglementare proprie a regimului nulității, legiuitorul optând în cadrul art. 704 C.proc.civ., așa cum a procedat și în vechiul Cod,

pentru o trimitere la normele aplicabile judecării. Prin urmare, chestiunea viciului de comunicare în materia executării silite poate fi abordată în termeni similari celor care caracterizează analiza acestei chestiuni în legătură cu citarea și comunicarea actelor de procedură în cursul judecării.

Caracterul relativ al nulității atrase de vicierea procedurii de comunicare se justifică prin faptul că normele în materie de citare și comunicare a actelor în executarea silită apără, ca și în cazul celor aplicabile procesului civil, un interes particular, și anume interesul părții față de care se îndeplinește procedura de citare/comunicare. Art. 174 alin. (3) C.proc.civ., care definește nulitatea relativă a actului de procedură prin raportare la încălcarea unui interes particular, este, opinia noastră, adecvat sancționării normelor în materie de comunicare și citare a actelor de executare.

Nulitatea este, în același timp, una necondiționată în sensul art. 176 pct. 6 C.proc.civ., deoarece aspectul comunicării unui act de procedură și, deci, similar, a unui act de executare se înfățișează ca o condiție extrinsecă actului supus comunicării.

Așadar, comunicarea unui act de executare silită reprezintă o cerință extrinsecă actului însuși, ceea ce atrage incidența art. 176 C.proc.civ., cu consecința că un eventual demers în sensul dovedirii că, în exemplul propus, debitorul nu se prezintă la sediul primăriei/instanței, în funcție de distincția operată art. 163 alin. (9) C.proc.civ.¹, pentru a ridica înștiințarea privind actul de executare supus comunicării, nu va fi primit pentru că ar tinde să probeze lipsa vătămării; or, lipsa unei vătămări este indiferentă nulității necondiționate, nulitatea acționând dincolo de vătămare.

În același timp, caracterul necondiționat al nulității atrase de vicierea procedurii de comunicare a actului de executare nu face ca nulitatea să își schimbe profilul dat de natura interesului ocrotit de norma încălcată. Rămânând o nulitate relativă, debitorul care invocă nerespectarea dispozițiilor legale privind procedura de comunicare a unui anumit act de executare (spre exemplu, somația de plată ori de executare silită directă, adresa de înființare a popririi etc.), trebuie să o invoce de îndată ce neregularitatea i-a fost cunoscută.

Dat fiind faptul că actul de executare supus comunicării nu se consumă în cursul unei judecări propriu-zise, aplicarea, într-o manieră corespunzătoare materiei executării silite, a dispozițiilor art. 178 alin. (3) C.proc.civ. în materie de termen pentru invocarea nulității relative, trebuie raportată tot la calea de atac specifică, și anume la contestația la executare. Spre exemplu, neîndeplinirea procedurii de comunicare a somației de plată care precede

---

¹ În conformitate cu acest text, în cazurile în care nu poate proceda la predarea actului și nici la lăsarea lui în cutia poștală, agentul are obligația ca, în termen de cel mult 24 de ore de la depunerea sau afișarea înștiințării, să depună citația, precum și procesul-verbal prevăzut la alin. (5), la sediul instanței de judecată care a emis citația ori, după caz, la cel al primăriei în raza căreia destinatarul locuiește sau își are sediul, urmând ca acestea să comunice citația.

notarea, în cartea funciară, a urmăririi silite imobiliare ar trebui invocată în maximum 15 zile de la data la care debitorul supus acestei urmăriri primește încheierea prin care executorul a desemnat expertul însărcinat cu evaluarea imobilului, potrivit art. 836 alin. (6) C.proc.civ.

În sfârșit, evaluarea ca relativă, dar, în același timp, necondiționată a nulității atrase de nerespectarea dispozițiilor legale privitoare la comunicarea unui act de executare nu înlătură de la aplicare efectele nulității așa cum sunt reglementate în materia actelor de procedură.

Astfel, art. 179 alin. (3) C.proc.civ. dispune că desființarea unui act de procedură atrage și desființarea actelor de procedură următoare, dacă acestea nu pot avea o existență de sine stătătoare. Condiția unei dependențe reale între actul afectat de nulitate – în exemplul propus, actul de executare lovit de nulitate necondiționată, nulitate invocată prin contestație la executare formulată în termen, din cauza vicierii comunicării – și actele ulterioare rămâne valabilă și în cazul actelor de executare, instanța de executare urmând să respingă pretenția privind anularea actelor de executare ulterioare dacă nu poate fi stabilită o asemenea legătură între actul inițial nul și actele ulterior emise.

De altfel, este de observat că însăși dispoziția art. 704 C.proc.civ., norma de trimitere la textele în materia nulității actelor de procedură, subliniază necesitatea unei subsecvente a actelor de executare ulterioare față de actul de executare inițial anulat.²

4. Interpretarea art. 2537 - 2539 NCC în ceea ce privește efectele întreruperii termenului de introducere a acțiunii (plângeri contravenționale, contestații la executare, plângeri împotriva încheierilor de carte funciară)

Materia:	Civil
Subcategoria:	Drept civil
Obiectul din ECRIS:	
Actul normativ incident:	art. 2537 pct. 2 C.civ.
Prezentarea problemei juridice, cu arătarea situației de fapt:	Problema invocată în practica judiciară vizează situația în care o cerere este respinsă, anulată sau perimată, iar, ulterior, în cadrul termenului de 6 luni specificat de art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ., aceasta este reintrodusă pe rolul instanței judecătorești, cu depășirea termenului său legal de formulare, acesta având o durată mai mică de 6 luni (hotărâri judecătorești pronunțate de Judecătoria Vaslui împreună

² Potrivit art. 704 C.proc.civ., nerespectarea dispozițiilor privitoare la executarea silită însăși sau la efectuarea oricărui act de executare atrage nulitatea actului nelegal, precum și a actelor de executare subsecvente.

	cu hotărârile pronunțate în calea de atac: sentința civilă nr. 2809 din 8 decembrie 2014, sentința civilă nr. 917 din 15 aprilie 2016, decizia civilă nr. 1615/A/2015 din 25 noiembrie 2015 și decizia civilă nr. 1338/A/2015 din 22 octombrie 2015).
Legislație incidentă:	
Doctrină:	
Decizii ale Curții Constituționale, CEDO, CJUE:	
Practica ÎCCJ și a altor instanțe:	

ABSTRACT (opinia unanimă a judecătorilor participanți):

Parcurgând etapizat cursul prescripției extinctive a unei cereri cu termen de prescripție mai scurt de 6 luni, atunci când:

1. Reclamantul formulează prima cerere în cadrul termenului special de prescripție:

- în acest caz, operează întreruperea provizorie a cursului prescripției extinctive, potrivit art. 2537 pct. 2 și art. 2539 alin. (2) C.civ., efectul întreruptiv fiind condiționat de admiterea cererii prin hotărâre definitivă;

- numai în ipoteza în care cererea ar fi admisă prin hotărâre judecătorească definitivă, efectul întreruptiv s-ar produce în condițiile art. 2541 alin. (1) și (2) C.civ., cu consecința ștergerii prescripției curse anterior introducerii cererii (prescripția dreptului material la acțiune) și a începerii curgerii unei noi prescripții (prescripția dreptului de a obține executarea silită);

- până la definitivarea hotărârii judecătorești de admitere a cererii, întreruperea prescripției extinctive prin introducerea cererii pe rolul instanței judecătorești are ca unic efect excluderea riscului pronunțării unei soluții de admitere a excepției prescripției dreptului material la acțiune și de respingere a acesteia ca prescrisă.

2. Cererea este respinsă, anulată, s-a perimat sau reclamantul a renunțat la judecarea sa, iar hotărârea judecătorească a rămas definitivă:

- prin raportare la art. 2539 alin. (2) teza I C.civ., potrivit căruia prescripția nu este întreruptă dacă (...) cel care a făcut cererea de chemare în judecată (...) a renunțat la ea, nici dacă cererea a fost respinsă, anulată ori s-a perimat printr-o hotărâre rămasă definitivă, efectul întreruptiv al prescripției extinctive este șters, definitivarea sa prin operarea consecințelor prevăzute de art. 2541 alin. (1), (2) și (4) C.civ. nemaivând loc;

- ca atare, prescripția cursă anterior introducerii cererii pe rolul instanței judecătorești nu este ștearsă și nici nu începe să curgă o nouă prescripție de la acest moment.

3. În termen de 6 luni de la data la care hotărârea judecătorească a rămas definitivă, reclamantul introduce pe rolul instanței judecătorești o nouă cerere, acordându-se primul termen de judecată:

- în această etapă, în primul rând, se impune menționarea faptului că prescripția la care face referire art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ. este tot prescripția dreptului material la acțiune și, de asemenea, este tot cea reglementată de actul normativ special. Prin urmare, nu este incidentă prescripția dreptului de a obține executarea silită și, de asemenea, durata termenului special de prescripție a dreptului material la acțiune nu este influențată de existența termenului de 6 luni, în sensul că acesta nu se ia în considerare la calculul termenului de prescripție, ci rolul său este numai acela de a limita în timp perioada în care reclamantul își poate exercita dreptul de a reintroduce cererea de chemare în judecată pe rolul instanței judecătorești cu beneficiul considerării prescripției extinctive întrerupte de la data înregistrării primei cereri;

- în al doilea rând, această prescripție nu este prescripția nouă care ar începe să curgă după întrerupere, potrivit art. 2541 alin. (2) C.civ., întrucât un atare efect se produce numai condiționat de admiterea prin hotărâre definitivă a acțiunii introductive (împrejurare ce nu a avut loc în cauză), ci este vechea și singura prescripție a dreptului material la acțiune, prescripție considerată în continuare întreruptă prin introducerea primei cereri, ca urmare a acestui beneficiu legal.

Cu alte cuvinte, introducerea celei de-a doua cereri va avea efect întreruptiv de prescripție, provizoriu și condiționat, însă data întreruperii cursului prescripției va fi socotită cea a înregistrării pe rolul instanței judecătorești a primei cereri.

- dat fiind faptul că efectul întreruptiv al prescripției extinctive reglementat de art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ. este condiționat de admiterea celei de-a doua cereri, se impune analizarea de către instanța investită cu soluționarea acesteia a fondului cererii cu prioritate față de excepția prescripției dreptului material la acțiune (evident că, în măsura în care sunt invocate alte excepții procesuale, acestea se vor soluționa înaintea fondului cauzei, singura condiționată de soluția de admitere a cererii fiind excepția prescripției dreptului material la acțiune). Un atare mod de soluționare a cererii derogă de la regula instituită de art. 248 alin. (1) C.proc.civ., potrivit căreia instanța se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care fac inutilă, în tot sau în parte, administrarea de probe ori, după caz, cercetarea în fond a cauzei;

- în consecință, în cel de-al doilea proces, dacă excepția prescripției extinctive este

invocată în condițiile legii și nu se impune soluționarea cauzei în temeiul unei alte excepții procesuale (de pildă, excepția autorității de lucru judecat), instanța va proceda la unirea acesteia cu fondul cererii, urmând să pronunțe, după caz, următoarele soluții:

a) dacă din probele administrate în cauză rezultă că cererea de chemare în judecată este întemeiată, instanța o va admite și va respinge excepția prescripției dreptului material la acțiune ca neîntemeiată (efectul întreruptiv al prescripției producându-și efectele);

b) dacă însă cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată, efectul întreruptiv provizoriu al prescripției extinctive nu mai operează de la data înregistrării primei cereri, astfel încât termenul de prescripție special se va calcula de la data când acesta a început să curgă, fără a se lua în considerare, ca moment întreruptiv, data înregistrării primei cereri, ci data înregistrării celei de-a doua cereri. Dacă la data înregistrării celei de-a doua cereri termenul de prescripție extintivă era împlinit, instanța va admite excepția prescripției dreptului material la acțiune și va respinge cererea ca prescrisă. Analizarea temeiniciei cererii va avea loc exclusiv în cadrul considerentelor hotărârii judecătorești, soluția de respingere a cererii ca neîntemeiată nefiind menționată în dispozitiv, întrucât s-ar produce o necorelare cu soluția de respingere a acesteia ca prescrisă.

Opinia unanimă a judecătorilor prezenți la întâlnirea trimestrială este în același sens cu opinia Institutului Național al Magistraturii și a președinților secțiilor civile exprimată la Întâlnirea președinților secțiilor civile ale ÎCCJ și curților de apel, de la Cluj, 13 – 14 octombrie 2016.

ARGUMENTE:

În conformitate cu art. 2537 pct. 2 C.civ., prescripția extintivă se întrerupe prin introducerea unei cereri de chemare în judecată.

De asemenea, deși, potrivit art. 2548 alin. (1) C.civ., termenele de decădere nu sunt supuse suspendării și întreruperii, dacă prin lege nu se dispune altfel, totuși, atunci când realizarea dreptului presupune exercitarea unei acțiuni în justiție, termenul este întrerupt pe data introducerii cererii de chemare în judecată sau de arbitrare ori de punere în întârziere, după caz, dispozițiile privitoare la întreruperea prescripției fiind aplicabile în mod corespunzător (art. 2548 alin. (3) C.civ.).

În ipoteza introducerii unei cereri de chemare în judecată, prescripția este întreruptă chiar dacă sesizarea a fost făcută la un organ de jurisdicție incompetent sau chiar dacă este nulă pentru lipsă de formă [art. 2539 alin. (1) C.civ.].

În măsura în care instanța sesizată nu-și declină competența de soluționare a cauzei și respinge cererea ca inadmisibilă, întrucât competența aparține unui organ fără activitate jurisdicțională [art. 129 alin. (2) pct. 1 C.proc.civ. – încălcarea competenței generale], ori ca nefiind de competența instanțelor române (art. 1071 C.proc.civ. – încălcarea competenței internaționale), prescripția extinctivă nu se consideră întreruptă, prin raportare la art. 2539 alin. (2) C.civ.

Potrivit art. 2539 alin. (2) C.civ., prescripția nu este întreruptă dacă cel care a făcut cererea de chemare în judecată a renunțat la ea, nici dacă cererea a fost respinsă, anulată ori s-a perimat printr-o hotărâre rămasă definitivă; cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când hotărârea de respingere sau de anulare a rămas definitivă, introduce o nouă cerere, prescripția este considerată întreruptă prin cererea de chemare în judecată precedentă, cu condiția însă ca noua cerere să fie admisă³.

Problema invocată în practica judiciară vizează situația în care o cerere este respinsă, anulată sau perimată, iar, ulterior, în cadrul termenului de 6 luni specificat de art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ., aceasta este reintrodusă pe rolul instanței judecătorești, cu depășirea termenului său legal de formulare, acesta având o durată mai mică de 6 luni.

În acest context, întrebarea ridicată este aceea dacă art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ. este incident, caz în care se va produce implicit un efect similar prelungirii termenului special de introducere a cererii cu încă cel puțin 6 luni (dat fiind faptul că acest termen începe să curgă de la data rămânerii definitive a hotărârii de respingere, anulare, renunțare sau perimare a cererii) sau textul legal nu este aplicabil în această ipoteză, tocmai pentru a nu conduce la producerea unui atare efect.

În primul rând, răspunsul la această problemă de drept are ca premisă stabilirea naturii juridice a termenelor de introducere a cererilor în discuție, după cum urmează:

- dacă aceste termene sunt termene de prescripție sau de decădere de drept material, sunt incidente dispozițiile art. 2539 alin. (2) teza a II-a NCC, la care face trimitere în mod corespunzător și art. 2548 alin. (3) NCC;

- dacă aceste termene sunt termene de decădere de drept procesual, art. 2539 alin. (2) teza a II-a NCC nu mai este aplicabil.

În ceea ce privește contestația la executare, termenele sale de introducere sunt termene de decădere de drept procesual, date fiind, pe de-o parte, natura sa juridică de incident în cadrul executării silite, iar, pe de altă parte, sediul reglementării acestora în cuprinsul Codului de procedură civilă și obiectul său. Având în vedere calificarea

---

³ Potrivit art. 205 ind. 1 din Legea nr. 71/2011, dispozițiile art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ. sunt aplicabile inclusiv în cazul în care prin hotărârea rămasă definitivă s-a luat act de renunțarea la judecată ori s-a constatat perimarea.

termenului de introducere a contestației la executare drept termen de decădere de drept procesual, art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ. nu mai este incident. Similar, problema se ridică și în cazul plângerilor contravenționale și a celor de carte funciară, acestea fiind de fapt configurate sub forma unor căi de atac.

În ceea ce privește restul cererilor, strict raportat la problema de drept abordată, calificarea termenelor în discuție drept termene de decădere de drept material sau termene de prescripție extinctivă nu prezintă relevanță, fiind indiferentă o atare calificare, din moment ce art. 2548 alin. (3) C.civ. face trimitere în mod corespunzător la art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ.

Observația de esență care se impune însă a fi făcută este aceea că termenul de 6 luni prevăzut de art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ. nu este un nou termen de prescripție extinctivă, ce ar curge în continuarea termenului de prescripție special instituit pentru introducerea cererii respective, ci este un termen distinct, stabilit de lege ca interval-limită de timp pentru exercitarea dreptului reclamantului de a supune analizei instanței judecătorești temeinicia cererii sale, anulate anterior pentru vicii formale.

Este evident însă că, în măsura în care, la data înregistrării celei de-a doua cereri pe rolul instanței judecătorești, termenul de introducere al acesteia este depășit, aplicarea art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ. are un efect similar repunerii reclamantului în termen, fără ca, desigur, această ultimă instituție să fie incidentă.

Totodată, ca argument suplimentar în susținerea acestei soluții, se impune menționarea faptului că textul art. 2539 alin. (2) teza a II-a C.civ. nu face vreo distincție între cererile al căror termen de introducere este mai mare sau mai scurt de 6 luni, astfel încât acesta este aplicabil ambelor categorii de cereri. În plus, atunci când legiuitorul a dorit să facă o astfel de distincție a operat-o în consecință, dovadă fiind cazul art. 2534 alin. (2) C.civ.

5. Taxa judiciară de timbru aplicabilă cererilor formulate de persoana îndreptățită, în contradictoriu cu autoritățile de aplicare a Legii nr. 18/1991, având ca obiect daune materiale sau penalități

Materia:	Drept civil
Subcategoria:	
Obiectul din ECRIS:	
Actul normativ incident:	
Prezentarea problemei juridice, cu	Chestiunea a mai fost discutată la ședința din trimestrul al II-lea

<p>arătarea situației de fapt:</p>	<p>al anului 2016 și la Întâlnirea președinților secțiilor civile ale ÎCCJ și curților de apel, de la Bacău, 23 – 24 iunie 2016.</p> <p>Problema juridică a fost pusă din nou în discuție la Întâlnirea președinților secțiilor civile ale ÎCCJ și curților de apel, de la Cluj, 13 – 14 octombrie 2016.</p> <p>1. Reclamantul solicită obligarea comisiilor de aplicare a legilor fondului funciar/reprezentanților acestora, la plata de <i>despăgubiri materiale, reprezentând lipsă de folosință a bunului validat</i>, pe temeiul <i>răspunderii civile delictuale de drept comun</i>, fapta ilicită indicată de reclamant fiind neîndeplinirea atribuțiilor de către Comisii (neefectuarea operațiunilor de punere in posesie, eliberare titlul de proprietate) în contextul existenței unei validări.</p> <p>2. Reclamantul solicită, în contradictoriu cu Primarul/ comisia de aplicare a legilor fondului funciar, <i>daune materiale prin transformarea daunelor cominatorii/penalităților stabilite anterior printr-o sentință irevocabilă</i> (având ca obiect obligație de a face și daune) în sarcina pârâtului.</p> <p>3. Reclamantul solicită, în contradictoriu cu Primarul/ comisia de aplicare a legilor fondului funciar, <i>aplicarea unor penalități conform art. 906 Codul de procedură civilă pentru neexecutarea unei obligații de a face stabilită printr-o sentință pronunțată în temeiul legilor fondului funciar</i>; după expirarea termenului prevăzut de lege reclamantul se adresează instanței de executare <i>pentru fixarea sumei finale datorată cu acest titlu și eventual penalitate</i>.</p>
<p>Legislație incidentă:</p>	<p>Art. 64 din Legea nr. 18/1991:</p> <p>(1) În cazul în care comisia locală refuză înmânarea titlului de proprietate emis de comisia județeană sau punerea efectivă în posesie, persoana nemulțumită poate face plângere la instanța în a cărei rază teritorială este situat terenul.</p> <p>(2) Dacă instanța admite plângerea, primarul va fi obligat să execute de îndată înmânarea titlului de proprietate sau, după caz, punerea efectivă în posesie, sub sancțiunea plății de penalități în condițiile prevăzute la art. 894 din Codul de procedură civilă.</p>

	<p>Art. 42 din Legea nr. 1/2000:</p> <p>Cererile sau acțiunile în justiție, cererile accesorii și incidente, precum și intabularea titlurilor de proprietate rezultate din aplicarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare și a prezentei legi sunt scutite de taxa de timbru și de timbru judiciar.</p> <p>ART. 29 alin 1 lit. 1) din OUG nr. 80/2013:</p> <p>Sunt scutite de la plata taxelor de timbru - ... orice alte acțiuni, cereri sau acte de procedură pentru care se prevăd, prin legi speciale, scutiri de taxă judiciară de timbru.</p> <p>ART. 29 alin 2 din OUG nr. 80/2013:</p> <p>Sunt scutite de taxa judiciară de timbru cererile, acțiunile și căile de atac formulate de către prefect sau primar pentru anularea actelor juridice făcute ori emise cu încălcarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.</p>
Doctrină:	
Decizii ale Curții Constituționale, CEDO, CJUE:	
Practica ÎCCJ și a altor instanțe:	

ABSTRACT (opinia unanimă a judecătorilor participanți):

Toate cererile specificate mai sus sunt-scutite de la plata taxei judiciare de timbru, prin raportare la art. 42 din Legea nr. 10/2000, incluzându-se în noțiunea de acțiuni rezultate din aplicarea dispozițiilor legii, întrucât obiectul lor privește plata despăgubirilor sau, după caz, a penalităților rezultate din încălcarea de către autoritățile de aplicare a Legii nr. 18/1991 a obligațiilor legale stabilite în sarcina lor.

Opinia unanimă a judecătorilor prezenți la întâlnirea trimestrială este în același sens cu opinia Institutului Național al Magistraturii și a președinților secțiilor civile exprimată la Întâlnirea președinților secțiilor civile ale ÎCCJ și curților de apel, de la Cluj, 13 – 14 octombrie 2016.

ARGUMENTE:

Cererile în privința cărora în practica judiciară s-a statuat diferit asupra regimului lor timbrabil, privesc următoarele ipoteze:

- reclamantul solicită obligarea comisiilor de aplicare a legilor fondului funciar/reprezentanților acestora, la plata de despăgubiri materiale, reprezentând contravaloarea lipsei de folosință a bunului validat, pe temeiul răspunderii civile delictuale de drept comun, fapta ilicită indicată de reclamant constând în neîndeplinirea atribuțiilor de către comisii vizând neefectuarea operațiunilor de punere în posesie sau de eliberare a titlului de proprietate, în contextul existenței unei validări;

- reclamantul solicită obligarea comisiilor de aplicare a legilor fondului funciar/reprezentanților acestora aplicarea unor penalități conform art. 906 Codul de procedură civilă pentru neexecutarea unei obligații de a face stabilită printr-o sentință pronunțată în temeiul legilor fondului funciar; după expirarea termenului prevăzut de lege, reclamantul se adresează instanței de executare-pentru fixarea sumei finale datorată cu acest titlu.

În conformitate cu art. 42 din Legea nr. 1/2000, cererile sau acțiunile în justiție, cererile accesorii și incidente, precum și întabularea titlurilor de proprietate rezultate din aplicarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare și a prezentei legi sunt scutite de taxa de timbru și de timbru judiciar.

Potrivit art. 64 din Legea nr. 18/1991, în cazul în care comisia locală refuză înmânarea titlului de proprietate emis de comisia județeană sau punerea efectivă în posesie, persoana nemulțumită poate face plângere la instanța în a cărei rază teritorială este situat terenul; dacă instanța admite plângerea, primarul va fi obligat să execute de îndată înmânarea titlului de proprietate sau, după caz, punerea efectivă în posesie, sub sancțiunea plății de penalități în condițiile prevăzute la art. 894 din Codul de procedură civilă (art. 906 din Codul de procedură civilă - n.n.).

Președintele Secției civile de la Curtea de Apel Iași,

Judecător

Tehnored.: ....., grefier-documentarist